

Верховний
Суд

ПРАВОВА ПРИРОДА РІШЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ
УЧАСНИКІВ.

ПРАКТИКА ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ та
ВЕРХОВНОГО СУДУ.

- Олександр Банасько
- Суддя Великої Палати Верховного Суду

ЗМІСТ

1. Формування та розвиток судової практики: хронологія правових висновків.
2. Доктринальне визначення рішень загальних зборів як правочинів.
3. Ключові відмінності між рішенням загальних зборів юридичних осіб та правочином.
4. Міжнародні та зарубіжні джерела щодо правової природи рішень загальних зборів юридичних осіб.

1. Формування та розвиток судової практики: хронологія правових висновків.

1.1. Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 25.02.2016 № 4

Пункт 2.12. Рішення загальних зборів учасників (акціонерів, членів) та інших органів юридичної особи не є правочинами у розумінні статті 202 ЦК України. До цих рішень не можуть застосовуватися положення статей 203 та 215 ЦК України, які визначають підстави недійсності правочину, і, відповідно, правові наслідки недійсності правочину за статтею 216 ЦК України.

Зазначені рішення є актами ненормативного характеру (індивідуальними актами), тобто офіційними письмовими документами, що породжують певні правові наслідки, які спрямовані на регулювання господарських відносин і мають обов'язковий характер для суб'єктів цих відносин.

У зв'язку з цим підставами для визнання недійсними рішень загальних зборів учасників (акціонерів, членів) юридичної особи можуть бути:

- невідповідність рішень загальних зборів нормам законодавства;
- порушення вимог закону та/або установчих документів під час скликання та проведення загальних зборів;
- позбавлення учасника (акціонера, члена) юридичної особи можливості взяти участь у загальних зборах.

1.2. Аналіз судової практики **ДО ухвалення** постанови ВП ВС від 01.03.2023 у справі № 522/22473/15-ц

Позиція Верховного Суду щодо правової природи рішень органів юридичних осіб була **незмінною**.

Рішення загальних зборів учасників (акціонерів, членів, засновників) та інших органів юридичної **особи є актами ненормативного характеру (індивідуальними актами)**, що породжують обов'язкові правові наслідки для учасників корпоративних відносин та спрямовані на регулювання діяльності юридичної особи. Водночас такі рішення **не є правочинами у розумінні ст. 202 ЦК України**, зокрема ні односторонніми правочинами, ні договорами.

** Постанови КГС ВС від 20.03.2018 у справі № 916/375/17, від 21.03.2018 у справі № 927/699/17, від 28.03.2018 у справі № 910/22291/16, від 12.04.2018 у справі № 922/2688/17, від 10.05.2018 у справі № 909/597/17, від 17.07.2018 у справі № 916/2386/17, від 16.10.2019 у справі № 909/556/18, від 30.04.2020 у справі № 924/497/19, від 17.11.2020 у справі № 914/2175/19, від 11.03.2021 у справі № 925/510/20, від 26.01.2022 у справі № 911/2525/19, від 01.09.2022 у справі № 922/2402/21*

1.3. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 01.03.2023 у справі № 522/22473/15-ц

Обставини справи.

ТОВ «Альфа-Аркадія» у 2007 році придбало земельні ділянки та житлові будинки в Одесі. 100 % статутного капіталу товариства належить кіпрській компанії КОВ «Компанія «Садіра». 20.02.2013 директор товариства (ОСОБА_2) за чотирма нотаріально посвідченими договорами продала цю нерухомість ОСОБА_1. Статут вимагав попереднього рішення загальних зборів учасників для відчуження нерухомості, але такого рішення не було.

Суть спору.

У листопаді 2015 року «Садіра» як єдиний учасник товариства подала позов про визнання договорів недійсними та скасування записів про право власності покупця. Вона стверджувала, що директор перевищила повноваження і діяла без згоди учасника. Справу розглядали різні юрисдикції: загальні суди спочатку відмовили в позові, а апеляція його задовольнила. КЦС у складі ВС закрити провадження і передав справу до господарського суду.

Результат.

Велика Палата ВС залишила без задоволення касаційні скарги «Садіри» та ТОВ «Альфа-Аркадія» і залишила в силі рішення судів попередніх інстанцій про відмову в позові. Суд вказав, що укладення директором договорів без погодження зборів порушує права самого товариства, а не корпоративні права його учасника. Учасник не може позиватися в інтересах товариства, окрім виняткових випадків (наприклад, банкрутство або ліквідація). Єдиний учасник міг сам змінити директора, тому ці випадки сюди не належали, а позивач обрав неналежний спосіб захисту.

1.3. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 01.03.2023 у справі № 522/22473/15-ц

У пункті 104 постанови ВП ВС зробила висновок щодо застосування п. 2 ч. 1 ст. 116 ЦК України та зазначила про те, що це положення цивільного законодавства означає, що учасник товариства уповноважений брати участь у вищому органі товариства при вирішенні ним питання про розподіл прибутку, в тому числі при вирішенні питання про виплату за рахунок прибутку дивідендів учасникам.

Таке повноваження не є суб'єктивним правом на одержання дивідендів, і таке повноваження належить учаснику в силу закону.

Лише у разі прийняття товариством (в особі вищого органу) рішення про виплату учасникам дивідендів у певному розмірі, яке є одностороннім правочином товариства, спрямованим на виникнення прав учасників товариства, в учасників виникає суб'єктивне право – вимоги до товариства щодо сплати сум дивідендів у визначеному рішенням товариства розмірі.

1.4. Аналіз судової практики **ПІСЛЯ ухвалення** постанови ВП ВС від 01.03.2023 у справі № 522/22473/15-ц

Рішення загальних зборів учасників (акціонерів, членів, засновників) та інших органів юридичної особи є **актами ненормативного характеру (індивідуальними актами)**, тобто офіційними письмовими документами, що **породжують певні правові наслідки**, які спрямовані на регулювання господарських відносин і **мають обов'язковий характер для суб'єктів цих відносин**.

Зазначений підхід щодо правової природи рішення загальних зборів учасників (акціонерів, членів, засновників) та інших органів юридичної особи **є усталеним в судовій практиці** та загальним стосовно рішень органів управління юридичної особи.

** Постанови КГС ВС від 19.04.2023 у справі № 916/4097/21, від 19.10.2023 у справі № 914/1370/22, від 02.11.2023 у справі № 918/919/22, від 29.02.2024 у справі № 916/100/20(916/1695/23).*

Рішення загальних зборів учасників (акціонерів, членів) та інших органів юридичної особи **не є правочинами у розумінні ст. 202 ЦК України**. До цих рішень не можуть застосовуватися положення статей 203 та 215 ЦК України, які визначають підстави недійсності правочину, і, відповідно, правові наслідки недійсності правочину за ст. 216 ЦК України.

** Постанови КГС ВС від 12.07.2023 у справі № 924/641/20, від 02.11.2023 у справі № 918/919/22*

Висновок, викладений у п. 104 постанови ВП ВС від 01.03.2023 у справі № 522/22473/15-ц є **виключенням із загального правила** щодо правової природи рішення вищого органу товариства та **стосуються виключно рішення про виплату учасникам дивідендів**.

** Постанови КГС ВС від 19.10.2023 у справі № 914/1370/22*

1.5. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 18.12.2024 у справі № 916/379/23

** Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку, викладеного у постанові від 01.03.2023 у справі № 522/22473/15-ц*

У справі № 916/379/23 позивачка добровільно вийшла зі складу учасників. Із моменту виходу її корпоративні права припинилися на законній підставі. Після виходу позивачка звернулася до товариства з вимогою про виплату вартості своєї частки.

Спір виник щодо визначення та виплати вартості частки при виході.

Подальше відчуження майна товариством (*на підставі рішення загальних зборів* передано основний актив до статутного капіталу іншого товариства, державна реєстрація права власності за новим власником проведена *на підставі акта прийому-передачі нерухомого майна*) стосувалося вже не корпоративного статусу позивачки, а можливості реального виконання грошового зобов'язання товариства, яке виникло із її корпоративних прав.

Відповідно до частини другої статті 203 ЦК України особа, яка вчиняє правочин, повинна мати необхідний обсяг цивільної дієздатності.

Органи юридичної особи, зокрема і загальні збори учасників (акціонерів), у цивільному праві не визнаються учасниками цивільних відносин. Тому, не будучи особою (суб`єктом) цивільного права та не будучи наділеними цивільною дієздатністю, **загальні збори учасників (акціонерів) не можуть вчиняти дії, які в цивільному праві визначаються як правочини.**

Учасником правочину виступає юридична особа, що наділена цивільною дієздатністю, а **загальні збори учасників як орган юридичної особи беруть участь у формуванні внутрішньої волі цієї особи на вчинення правочину.**

Загальні збори учасників як вищий орган товариства (стаття 30 Закону № 2275-VIII) беруть участь у набутті товариством прав та обов`язків опосередковано - через формування виконавчого органу та прийняття в межах своєї компетенції обов`язкових для виконавчого органу рішень, здійснення контролю за його діяльністю, в тому числі шляхом надання згоди на вчинення виконавчим органом від імені товариства значних та інших правочинів.

Оскільки **загальні збори учасників товариства не є суб`єктом цивільних правовідносин, їх рішення не є правочинами в розумінні статті 202 ЦК України.**

Такі органи товариства **не є самостійними суб`єктами права, оскільки:**

- * не наділені власною правоздатністю та дієздатністю;
- * приймаючи рішення, орган товариства реалізує свої повноваження (компетенцію), забезпечує управління діяльністю юридичної особи, створюючи юридичні наслідки саме для юридичної особи.

Рішення органу управління:

- приймається в межах компетенції органу;
- ухвалюється за процедурою, визначеною законом і статутом (**є проявом внутрішньої волі юридичної особи**)

Одна із ознак правочину - **поєднання внутрішньої волі та волевиявлення сторони** та їх відповідність укладеному правочину, без якої неможлива свобода правочину та його дійсність. Волевиявлення учасника правочину має бути вільним і відповідати його внутрішній волі (*частина третя статті 203 ЦК України*)

Рішення загальних зборів учасників двох товариств та акт приймання-передачі, оформлений між ними, утворюють завершений юридичний склад, наявність якого є необхідною і достатньою для виникнення права власності на спірне нерухоме майно у товариства, якому це майно передається як внесок до статутного капіталу.

Рішення загальних зборів ТОВ «Автомаркет» та рішення установчих зборів ТОВ «Дехаб» **виразили волю товариств щодо передачі майна.**

Надалі ця воля була реалізована уповноваженими особами **шляхом підписання акта приймання-передачі.**

Рішення загальних (установчих) зборів учасників товариства є актом ненормативного характеру органу управління юридичної особи.

1.6. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 22.07.2026 у справі № 527/1096/19

- *Велика Палата Верховного Суду не встановила наявності підстав для відступу від висновку, викладеного у постанові від 18.12.2024 у справі № 916/379/23*, оскільки правовідносини у кримінальній справі № 527/1096/19 стосувались визначення ознак об'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 206-2 Кримінального кодексу України, як скоєння його шляхом вчинення правочинів, враховуючи конкретні матеріали кримінального провадження.

- *Стаття 206-2. Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації

1. Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації у тому числі частками, акціями, паями їх засновників, учасників, акціонерів, членів, *шляхом вчинення правочинів* з використанням підроблених або викрадених документів, печаток, штампів підприємства, установи, організації, -

У *кримінальній справі* № 527/1096/19 йдеться про безпосереднє позбавлення осіб корпоративних прав.

Спадкоємці померлого учасника успадкували частки у статутному капіталі (по 20 % кожен), однак були виключені зі складу учасників на підставі рішень загальних зборів. Унаслідок цього відбувся перерозподіл 100 % статутного капіталу на користь одного учасника.

Тобто йдеться про право власності на частки у статутному капіталі та їх вибуття з володіння.

Якщо внаслідок ухваленого загальними зборами учасників товариства рішення відбувається набуття, зміна або припинення цивільних прав та обов'язків певного кола осіб (наприклад, щодо виключення учасника з товариства, прийняття чи відмови у прийнятті спадкоємців померлого засновника (учасника) до складу учасників товариства; щодо перерозподілу часток у статутному капіталі товариства тощо), і при цьому жодних інших правочинів не вчиняється, **то саме таке рішення слід вважати правочином для застосування приписів статті 206-2 Кримінального кодексу України.**

Правовий висновок у господарській справі **не впливає на предмет наявності чи відсутності ознак складу кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 206-2 Кримінального кодексу України.**

1.7. Аналіз судової практики **ПІСЛЯ ухвалення** постанови ВП ВС від 18.12.2024 у справі № 916/379/23

Загальні збори учасників як вищий орган товариства (ст. 30 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю») беруть участь у набутті товариством прав та обов'язків опосередковано – через формування виконавчого органу та прийняття в межах своєї компетенції обов'язкових для виконавчого органу рішень, здійснення контролю за його діяльністю, в тому числі шляхом надання згоди на вчинення виконавчим органом від імені товариства значних та інших правочинів.

Оскільки загальні збори учасників товариства **не є суб'єктом цивільних правовідносин, їх рішення не є правочинами в розумінні ст.202 ЦК України.**

Тобто такі органи товариства **не є самостійними суб'єктами права**, оскільки **не наділені власною правоздатністю та дієздатністю. Приймаючи рішення, орган товариства реалізує свої повноваження (компетенцію), забезпечує управління діяльністю юридичної особи, створюючи юридичні наслідки саме для юридичної особи.**

Дія рішень органів управління товариства обмежена виключно самим товариством, його учасниками та посадовими особами. Такі рішення забезпечують здійснення корпоративного управління та діяльності товариства, можуть породжувати права та обов'язки в обмеженого кола осіб та вичерпують свою дію фактом виконання.

** Постанова КГС ВС від 01.07.2025 у справі № 910/2217/23 (910/9666/24)*

Відповідно до законодавчого визначення **правочином є насамперед вольова дія суб'єктів цивільного права**, що характеризує **внутрішнє суб'єктивне бажання особи досягти певних цивільно-правових результатів** - набути, змінити або припинити цивільні права та обов'язки. Здійснення правочину законодавством може пов'язуватися з проведенням певних підготовчих дій учасниками правочину (виготовленням документації, оцінкою майна, інвентаризацією), однак сутністю правочину є його спрямованість, наявність вольової дії, що полягає в згоді сторін взяти на себе певні обов'язки (на відміну, наприклад, від юридичних вчинків, правові наслідки яких настають у силу закону незалежно від волі його суб'єктів). У двосторонньому правочині волевиявлення повинно бути взаємним, двостороннім і спрямованим на досягнення певної мети; породжуючи правовий наслідок, правочин – це завжди дії незалежних та рівноправних суб'єктів цивільного права.

Згідно зі ст. 97 ЦК України управління товариством здійснюють його органи. Органами управління товариством є загальні збори його учасників і виконавчий орган, якщо інше не встановлено законом.

Разом із тим Суд зауважує, що **органи юридичної особи у цивільному праві не визнаються учасниками цивільних відносин; учасником правочину виступає юридична особа**. Загальні збори учасників, як вищий орган товариства, беруть участь у набутті товариством прав та обов'язків опосередковано – через формування виконавчого органу та прийняття в межах своєї компетенції обов'язкових для виконавчого органу рішень, здійснення контролю за його діяльністю, в тому числі шляхом надання згоди на вчинення виконавчим органом від імені товариства значних та інших правочинів.

** Постанова ОП КГС ВС від 14.04.2025 у справі № 904/2465/21*

У постанові від 24.02.2025 у справі № 911/266/22 КГС ВС, переглядаючи спір щодо оскарження рішень загальних зборів про збільшення статутного капіталу, зазначив, зокрема, таке:

- рішення загальних зборів учасників (акціонерів, членів) та інших органів юридичної **особи є актами ненормативного характеру (індивідуальними актами)**, тобто офіційними письмовими документами, що породжують певні правові наслідки, які спрямовані на регулювання господарських відносин і мають обов'язковий характер для суб'єктів цих відносин;
- рішення загальних зборів учасників (акціонерів, членів) та інших органів юридичної особи **не є правочинами у розумінні ст. 202 ЦК України**. До цих рішень не можуть застосовуватися положення статей 203 та 215 ЦК України, які визначають підстави недійсності правочину, і, відповідно, правові наслідки недійсності правочину за ст. 216 ЦК України;
- рішення про збільшення статутного капіталу **є актом ненормативного характеру (індивідуальним актом)** та не може бути кваліфіковане як дарування частки у розумінні ст. 717 ЦК України.

Рішення загальних зборів учасників двох товариств та акт приймання-передачі, оформлений між ними, утворюють **завершений юридичний склад**, наявність якого є необхідною і достатньою підставою для виникнення права власності на спірне нерухоме майно у товариства, якому це майно передається як внесок до статутного капіталу.

У спірних правовідносинах сторони вчинили правочин, внаслідок якого право власності на нерухоме майно перейшло від одного товариства до іншого. Рішенням загальних зборів Об'єднання і Товариства **виражено волю товариств**, яку в подальшому реалізовано підписанням уповноваженими особами товариств акта приймання-передачі. **Рішення загальних (установчих) зборів учасників товариства є актом ненормативного характеру органу управління юридичної особи.**

Таким чином, як цілком обґрунтовано зазначив суд апеляційної інстанції, у цьому **разі може бути оскаржений та визнаний недійсним кінцевий результат комплексу дій з передачі майна до складу статутного капіталу Товариства – правочин, оформлений актом приймання-передачі нерухомого майна.**

** Постанова КГС ВС від 08.04.2026 у справі № 911/862/25*

2. Доктринальне визначення рішень загальних зборів як правочинів.

Розглядаючи природу рішень органів управління товариств, в доктрині наголошується, що **ряд їх ключових ознак не відповідає у повній мірі або навіть суперечить концепції правочину.**

Так, йдеться про:

невідповідність (повна або часткова) **волі та волевиявлення результату** – ухваленому рішенню органу управління товариства;

відсутність самостійної правосуб'єктності органу управління товариства, що ухвалює рішення;

організаційно-управлінський характер рішень;

процедурний характер ухвалення рішень як форми реалізації компетенції органів управління товариства тощо.

Науковці звертають увагу і на те, що **сприйняття рішення загальних зборів товариства як правочину може зумовити настання негативних наслідків для товариства і зумовити різні загрози для ведення бізнесу.** Адже у такому разі будь-хто з учасників товариства, хто не брав участі у голосування або не згодний з прийнятим рішенням і проголосував «проти» зміг би автоматично визнавати рішення загальних зборів недійсним на підставі порушення ч. 3 ст. 203 ЦК України, а саме «волевиявлення учасника правочину має бути вільним і відповідати його внутрішній волі».

Окрім того, як уже неодноразово наголошувалося у науковій літературі, **правочин на пряму спрямований на видозміни щодо суб'єктивних цивільних прав всіх сторін правочину, а рішення загальних зборів стосується безпосередньо діяльності підприємницького товариства і опосередковано впливає на суб'єктивні корпоративні права його учасників.**

- Корпоративне управління в акціонерних товариствах та товариствах з обмеженою відповідальністю / Васильєва В. В., Вінтоняк Н. Д., Зозуляк О. І., Ковалишин О. Р., Сіщук Л. В.; за заг. ред. ст. досл. Л. В. Сіщук. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2025. 226 с.
<https://repository.ndippp.gov.ua/handle/765432198/1168?show=full&locale-attribute=en>
- Гарагонич О.В., Дорошенко Л.М., Кологойда О.В., Походжук Т.Б. Корпоративне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 668 с.
- Гарагонич О. В. Господарська правосуб'єктність акціонерних товариств: проблеми теорії і практики : монографія / НАН України, Ін-т економіко-правових досліджень. — К., 2019.— 406 с.
<https://hozpravoreposit.kyiv.ua/bitstream/handle/765432198/122/%D0%93%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%87%20%D0%9E.%D0%92.%20%D0%93%D0%BE%D1%81%D0%BF%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B1%20%D0%90%D0%A2.%20%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Корпоративне управління за законодавством України: теоретико-прикладні проблеми монографія / О. А. Беяневич, А. В. Мякий. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2017. – 320 с.
<https://hozpravoreposit.kyiv.ua/bitstream/handle/765432198/160/Monogr-13%2012%202017..pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Сливінська А.В. Корпоративні спори щодо оскарження рішень органів управління товариства: дис. д-ра філософії за спец. 081 Право. Київ, 2023. 270с.
[https://scc.knu.ua/components/com_chronoforms7/chronoforms/uploads/336110/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%A1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%90%D0%BD%D0%BD%D0%B0.pdf.a%20\(1\).pdf](https://scc.knu.ua/components/com_chronoforms7/chronoforms/uploads/336110/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%A1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%90%D0%BD%D0%BD%D0%B0.pdf.a%20(1).pdf)
- Ліліана Сіщук. Визнання недійсними VS скасування рішень загальних зборів підприємницького товариства.
https://repository.ndippp.gov.ua/bitstream/handle/765432198/649/%d0%a1%d1%96%d1%89%d1%83%d0%ba_%d0%9f%d0%9f%d0%9f_22_23.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Ключові відмінності між рішенням загальних зборів юридичних осіб та правочином.

Порівняння правової природи, механізму формування та юридичних наслідків

КРИТЕРІЙ	ПРАВОЧИН	РІШЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ
Суб'єкт	Особа — суб'єкт цивільного права з цивільною дієздатністю	Орган юридичної особи, який не має власної цивільної правоздатності та дієздатності
Джерело повноважень	Свобода правочину, правоздатність, представництво, автономія волі	Закон, статут, компетенція органу, порядок скликання та голосування
Воля	Єдність внутрішньої волі та волевиявлення сторони	Рішення формується більшістю голосів; можлива конфліктна сукупність волевиявлень
Адресати	Сторона / сторони та контрагенти	Товариство, учасники, органи, посадові особи; інколи — треті особи опосередковано
Наслідки	Безпосереднє набуття, зміна або припинення цивільних прав та обов'язків	Формування корпоративної волі, управлінський припис, дозвіл / згода / обрання / затвердження; може бути передумовою окремого правочину
Недійсність / оскарження	Загальні підстави недійсності правочинів	Спеціальні підстави та порядок оскарження: компетенція, процедура, кворум, більшість, добросовісність, рівність, інтерес товариства
Термінологічний аналог	Contract, unilateral legal act, transaction	Corporate resolution, Beschluss, décision sociale, acuerdo social, deliberazione assembleare

4. Міжнародні та зарубіжні джерела щодо правової природи рішень загальних зборів юридичних осіб.

Порівняльний аналіз міжнародних та іноземних джерел підтверджує, що рішення загальних зборів юридичних осіб розглядається як процесуально-організаційний акт органу юридичної особи, що стосується її управління, з окремою процедурою ухвалення й оскарження.

➤ [OECD / G20 corporate governance standards](#)

Принципи корпоративного управління G20/OECD 2023 є одним із ключових міжнародних документів «м'якого права» у сфері корпоративного управління. Вони описують загальні збори через права акціонерів брати участь, голосувати, отримувати інформацію та пропонувати питання / резолюції. Така рамка демонструє, що **рішення загальних зборів є інструментом корпоративного управління і реалізації прав акціонерів**, а не правочином органу чи договором між усіма акціонерами.

➤ [OECD Corporate Governance Factbook 2025](#)

OECD Corporate Governance Factbook 2025 також аналізує право акціонерів пропонувати резолюції та умови захисту акціонерів, які не присутні на зборах або голосують заздальгідь. Це підтверджує процесуально-організаційну природу рішення зборів: воно **виникає через процедуру управління товариством**, а не через класичну договірну модель або односторонній правочин.

➤ Право ЄС: [Shareholder Rights Directive](#) та [Company Law Directive](#)

Директива 2007/36/ЄС про здійснення певних прав акціонерів у лістингових компаніях регулює доступ до загальних зборів, участь, голосування, право ставити питання та право вносити проєкти резолюцій.

Директива не трактує рішення зборів як правочини, а навпаки підтверджує їх процедурний характер: забезпечити інформоване голосування та реалізацію корпоративних прав у межах загальних зборів.

Директива (ЄУ) 2017/1132 також оперує категорією «decision of the general meeting» (рішення загальних зборів) у питаннях зміни капіталу, зокрема підвищення або зменшення «subscribed capital» (статутного капіталу). Це ще раз підтверджує, що в європейському корпоративному праві **рішення загальних зборів є рішенням органу компанії, яке ухвалюється за відповідною процедурою, а не правочином органу.**

Загальна тенденція: рішення загальних зборів розглядаються як самостійна корпоративна форма волевиявлення, для якої передбачаються спеціальні правила оскарження.

ЮРИСДИКЦІЯ	ДЖЕРЕЛО / ЮРИДИЧНА КОНСТРУКЦІЯ	ПІДХІД
Франція	Code civil, ст. 1844-10: nullité des décisions sociales	Окрема категорія «корпоративних рішень» із власними підставами недійсності; недійсність рішення може спричинити недійсність договорів, укладених на його підставі.
Велика Британія	Companies Act 2006, Part 13: ordinary / special resolutions	Resolution – окрема корпоративна форма волевиявлення учасників товариства.
Німеччина	AktG §§ 243, 246; GmbHG § 47	Спеціальне оскарження рішення загальних зборів; фокус на компетенції, процедурі прийняття та голосуванні більшістю.
Іспанія	LSC arts. 201–207: acuerdos sociales, minutes, impugnación	Передбачено окремий механізм оскарження рішень товариства.
Італія	Codice civile, ст. 2377	Оскарження рішення загальних зборів у межах спеціального режиму, зокрема у зв'язку з процедурними порушеннями.
Швейцарія	CO arts. 706–706b	Оскарження рішення загальних зборів у межах спеціального режиму – шляхом подання позову проти компанії.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!